



HELSINGIN KAUPUNKI

YMPÄRISTÖRAPORTTI 2007 | TIIVISTELMÄ



www.hel.fi/ymparistoraportti



Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2007

Johdanto	2
Apulaiskaupunginjohtajan katsaus	3
Helsingin kaupungin ympäristöjohtaminen	4
Ilmastonmuutos ja energiapolitiikka	5
Maankäyttö ja rakentaminen	6
Toiminnan kuormitus ja ekotehokkuus	8
Liikenne ja liikenteen vaikutukset	9
Hankinnat, ympäristökasvatus, ympäristöriskit	10
Ympäristötalous	11

Johdanto

Helsingin kaupungin ympäristöraportti on kaupungin organisaatioon kuuluvien hallintokuntien yhteinen raportti, joka kertoo kaupungin ympäristötoimista ja -vaikutuksista. Ympäristökeskuksen kokoamaan ja toimittamaan raporttiin ovat tuottaneet tietoja kaikki kaupungin 29 virastoa ja seitsemän liikelaitosta. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt on kuitenkin rajattu tämän raportin ulkopuolelle. Ympäristöraportti sekä hallintokuntien tuottama aineisto löytyvät internet-sivuilla

(osoite kannessa). Ympäristöraportointia koordinoi kaupunginjohtajan asettama työryhmä, jossa ovat edustettuina ympäristövaikutusten hallinnan kannalta merkittävimmät virastot ja laitokset.

Helsingin kaupunki on merkittävä ympäristön kuormittaja ja ympäristönsuojelun toimija. Suomen hiilidioksidipäästöistä kaupunki tuottaa noin 5 %. Viikinmäen jätevedenpuhdistamo vastaa noin 750 000 asukkaan jätevesien puhdistamisesta.

Apulaiskaupunginjohtajan katsaus

Vuosi sitten tässä katsauksessa kirjoitin, että ilmastoasiat olivat vuoden 2006 ympäristökeskustelun ykkösaihe. Ilmastoasioiden paalupaikka lujittui myös viime vuonna, ja samalla energiantuotannon ja -kulutuksen näkökulma korostui entistä enemmän. Helsingin energiapolitiittiset ratkaisut nousivat jopa valtakunnan politiikan keskustelun aiheeksi.

Viimeistään näiden keskustelujen jälkeen Helsinki on ottanut ilmastohaasteen vakavasti vastaan. Olemme sitoutuneet pääkaupunkiseudun ilmastostrategian tavoitteisiin ja asettaneet omat tavoitteemme, joiden mukaan vähennämme kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 20 % vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteeseen pääsy vaatii muutoksia ennen kaikkea energiankulutuksessa ja -tuotannossa sekä liikenteessä. Muutosten tulee olla niin määrällisiä kuin rakenteellisiakin: energiansäästöä, liikennesuorituksen vähentämistä, mutta myös uusia polttoaineratkaisuja.

Liikenteen merkitys on korostunut viime aikoina myös ilmanlaatu- ja meluongelmien lisääntymisen myötä. Viime vuonna julkaistu uusi meluselvitys kertoi, että EU:n määrittelemällä katu- ja tieliikenteen ns. melualueella asuu yli puolet helsinkiläisistä. Pääosin liikenteen aiheuttamat ilmanlaadun raja-arvojen ylitykset jatkuivat myös viime vuonna. Tällä kertaa kuitenkin hiukkaspitoisuudet pysyivät sallituissa rajoissa, mutta typen oksidien vuosiraja-arvo ylittyi keskustassa.

Helsingin liikennepolitiikassa tavoitteet ovat oikeansuuntaisia, mutta rakenteelliset muutokset eivät tapahdu hetkessä. Kaupunki suosii joukkoliikennettä ja erityisesti raideliikennettä niin uusilla asuinalueilla kuin olemassa olevillakin. Viime vuonna joukkoliikenteen matkustajamäärä kääntyi kasvuun muutaman vuoden tauon jälkeen. Tosin myös henkilöautoliikenne kasvoi, joten joukkoliikenteen osuus kaikista matkoista pysyi suunnilleen ennallaan.

Kaupunkirakenteen tiiviys on keskeinen keino liikenteen ympäristövaikutusten hallinnassa. Tällä saralla on odotettavissa ympäristön kannalta positiivista kehitystä, sillä sekä Jätkäsaaren vapautuminen asumiselle että Lounais-Sipoon tuleva rakentaminen tukevat seudun ekotehokasta kaupunkirakennetta, minkä lisäksi nämä alueet tulevat tukeutumaan raideliikenteeseen.

Sekä ilmasto- että liikennepoliittiset ratkaisut edellyttävät suuria rakenteellisia muutoksia, jotka koskevat kaupunkirakennetta ja energiantuotannon rakennetta. Nämäkin muutokset eivät yksin riitä, sillä myös kuluttajilla ja yrityksillä on merkittävä rooli ympäristöpolitiikassa. Jatkossa tarvitaankin entistä enemmän kaupungin, yritysten ja kaupunkilaisten yhteistyötä. Kaupunki on vastannut tähän haasteeseen käynnistämällä hankkeen, jossa luodaan malli pääkaupunkiseudun pk-yritysten ympäristötyön kehittämiseksi.

Myös kaupungin oman toiminnan ekotehokkuus on tärkeää jo sen takia, että kaupungilta odotetaan edelläkävijyyttä ympäristöasioissa. Viime vuonna nopeasti edennyt virastojen ja laitosten ekotukitoiminta on luonut hyvää pohjaa tälle työlle. Ruohonjuuritason ekotukitoiminta tarvitsee kuitenkin tuekseen tehokasta ympäristöjohtamista, jotta organisaation eri tasot kulkevat kohti samaa päämäärää.

Ympäristöasiat ovat tulleet osaksi yhä useamman kaupungin työntekijän jokapäiväistä arkea. Ekotukitoiminnan lisäksi tästä kertovat monien virastojen omat ympäristöohjelmat ja kestävä kehityksen ohjelmat. Myös tekeillä olevat ympäristönsuojelun ns. sektoriohjelmat jalkauttavat ympäristöajattelua kaupungin eri toimintoihin: ekorakentamisen ohjelma, ilmansuojeluohjelma, meluntorjuntasuunnitelma, itämerihaasteeseen liittyvä toimenpideohjelma, pienvesiohjelma, luonnonsuojeluohjelma jne.

Helposti paperinmakuisen ohjelmatyön ohella tarvitaan kuitenkin innovatiivisuutta ja uusia ajattelutapoja. Jos yksi Bubi-huuhkaja onnistuu olemalla oikeassa paikassa oikeaan aikaan tuomaan tuhansille jalkapalloihmiselle mahtavan luontoelämyksen, voisi kuvitella, että myös kaupunki kykenee luovaan ja silmiä avaavaan ympäristöajatteluun.

Pekka Sauri



PERTTI NISONE

Helsingin kaupungin ympäristöjohtaminen

Helsingin kaupunki on asettanut tavoitteeksi, että ympäristöasioiden hallinta sisällytetään osaksi koko kaupunginhallinnon johtamista. Kaupunki on toteuttanut tätä tavoitetta monin keinoin, joista keskeiset on kuvattu kuviossa 1. Kaupungin ympäristöpolitiikka puolestaan (kvsto 2005) edellyttää, että virastot, laitokset ja tytäryhteisöt tehostavat ympäristöjohtamistaan.

Helsingin ekologisen kestävyden ohjelma (HEKO) 2005-2008 on jaettu kuuteen teemaan: kasviuonekaasupäästöt, luonnon monimuotoisuus, liikenne ja liikkuminen, ekorakentaminen, hankinnat ja ympäristökasvatus. Vuoden 2007 loppuun mennessä ohjelman 54 toimenpiteestä kaikkiin 42 oli toteutunut osittain tai kokonaan.

Helsinki on jo vuosia asettanut talousarviossaan sitovia ympäristötavoitteita. Vuonna 2007 näitä tavoitteita oli viisi kappaletta. Tavoitteista jäivät toteutumatta joukkoliikenteen kuljetusosuus aamulla keskustan suuntaan ja poikittaisliikenteessä vuorokausitasolla sekä jätevedenpuhdistuksen tavoite mereen johdettavan typpikuorman osalta. Sen sijaan mereen johdetun fosforikuorman määrä, katupölyn määrän pysyminen ilmanlaatuasetuksen raja-arvojen alla sekä elinkaarikustannuslaskelmien tekeminen kaikista valtuuston päättämistä rakennushankkeista toteutuivat suunnitellusti.

ISO 14001-standardin mukaisen ympäristöjärjestelmän sertifikaatin ovat kaupungin organisaati-

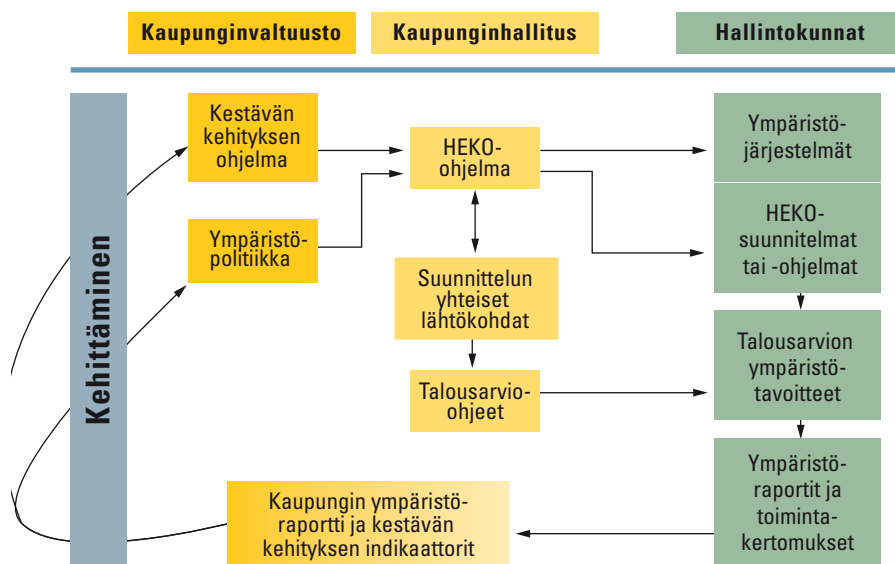
oista saaneet HKL-bussiliikenne (nyk. Helsingin bussiliikenne Oy), Helsingin Satama ja Helsingin Energian Salmisaaren, Vuosaaren ja Hanasaaren voimalaitokset. Toimistokiinteistöjen Green Office –ympäristöjärjestelmän sertifikaatin käyttöoikeus oli vuoden lopussa Helsingin Energian kuudella toimistokiinteistöllä sekä HKL-liikelaitoksessa ja ope-

tusviraston hallinnossa. Kaupungin henkilöstön ympäristövastuullisuutta edistävä ja virastojen ympäristöjohtamista tukeva ekotukitoiminta eteni vuonna 2007 vauhdikkaasti. 14 virastoa nimesi omat ekotukihenkilönsä ja kaikkiaan nimettyjä oli 357 henkilöä. Näistä kaksipäiväisen peruskoulutuksen on käynyt läpi 257 ekotukihenkilöä.

Hankkeesta tehdyn arvioinnin perusteella ekotukitoiminta on osoittautunut toimintamuodoksi, jolla pystytään parantamaan kaupungin eri organisaatioiden ympäristövastuullisuutta ja henkilöstön ympäristötietoisuutta sekä luomaan uusia ympäristövastuullisuutta tuottavaa toimintakulttuuria.

Loppuvuodesta 2007 tehtiin myös ulkoinen arvio kaupungin ympäristöjohtamisen rakenteesta ja vaikuttavuudesta. Sen mukaan kehittämiskohteita ovat mm. ympäristöjohtamisen integroiminen kaupungin strategioihin, ympäristöjohtamisen ohjausvälineiden lukumäärän vähentäminen ja kannustimien käytön lisääminen esimerkiksi kytkemällä ympäristöasiat mukaan kaupungin tulospalkkiojärjestelmään.

Helsingin kaupungin ympäristöjohtaminen





Ilmastonmuutos ja energiapolitiikka

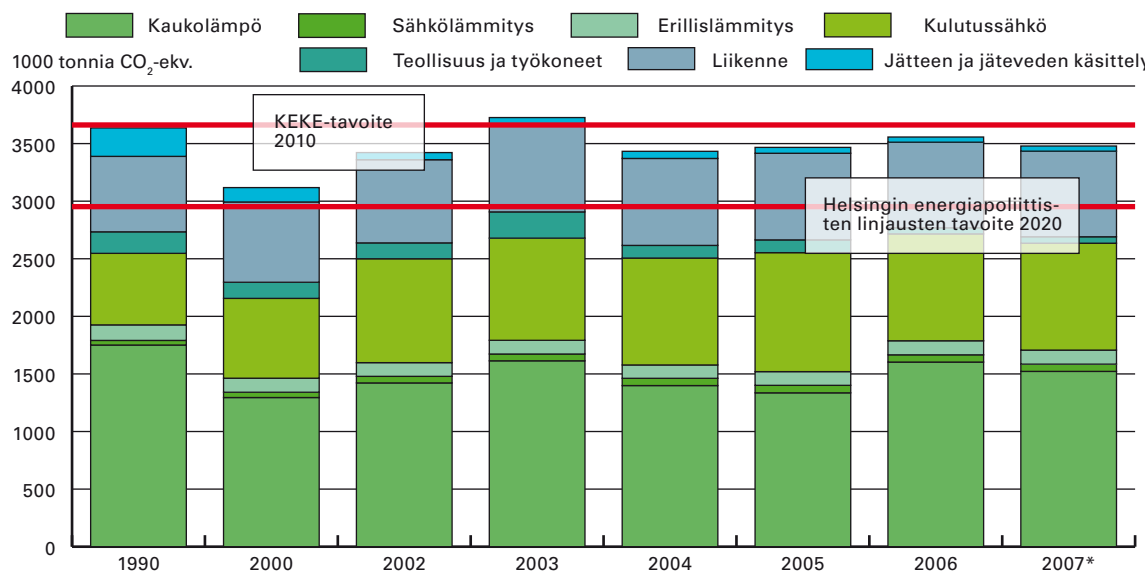
YTV:n hallitus hyväksyi joulukuussa 2007 pääkaupunkiseudun ilmastostrategian 2030 ja Helsingin kaupunginhallitus helmikuussa 2008. Se on laadittu yhteistyössä seudun kaupunkien kesken ja sen tavoitteena on vähentää pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöjä yli kolmanneksella nykyisestä vuoteen 2030 mennessä.

Syksyllä 2007 valmisteltiin kaupungin energiapolitiittista selontekoa ja siihen liittyviä linjauksia, jotka kaupunginvaltuusto hyväksyi tammikuussa 2008. Selonteon mukaan Helsinki profiloituu il-

mastoystävälliseksi kaupungiksi ja energiatehokkuuden (energian tuotannon, siirron ja käytön tehokkuuden) edelläkävijäksi.

Vuoden 2007 kulutusperusteiset kasvihuonekaasupäästöt olivat 4 % pienemmät kuin vuonna 1990 ja 2 % pienemmät kuin edellisvuonna. Helsingin Energian tuotannon hiilidioksidipäästöt kuitenkin vähenivät 15 % edellisvuodesta. Päästöihin vaikuttavat vuosittain mm. pohjoismaiset sähkömarkkinat (lähinnä vesivoimatilanne) ja talven kylmyys.

Kulutusperustaiset kasvihuonekaasupäästöt



Maankäyttö ja rakentaminen

Kantakaupungin tärkeimpiä ja suurimpia suunnittelukohteita olivat edelleen Jätkäsaari, Kalasatama ja Keski-Pasila, jotka muutetaan pääosin asuin- ja toimitilakäyttöön Länsisataman ja Sörnäisten sataman tavaraliikennetoiminnan siirtyessä Vuosaareen syksyllä 2008. Molemmat alueet tukeutuvat metroon ja niille on suunnitteilla myös uudet raitiotieyhteydet. Kaavoituksen yhteydessä on selvitetty ympäristövaikutuksia, jotka ovat liittyneet pääasiassa aiempien toimintojen aiheuttamaan maaperän pilaantuneisuuteen, liikenteen ilmanlaatuja meluhaittoihin ja alueiden läheisyyteen jäävien energiantuotanto- ja satamatoimintojen haittoihin ja riskeihin.

Helsingin Viikki on saanut kaksi merkittävää kansainvälistä palkintoa kestävän kehityksen mukaisesta rakentamisesta. Viikille myönnettiin Pariisissa ”Eco-building Performance 2007” –tapahtumassa ”Grand Prix, Cadre de Vie Bâti Durable ja Malmössä ”Sustainable City Development 2007” -konferenssissa Viikille luovutettiin ”Sustainable City Award 2007”. Viikki on

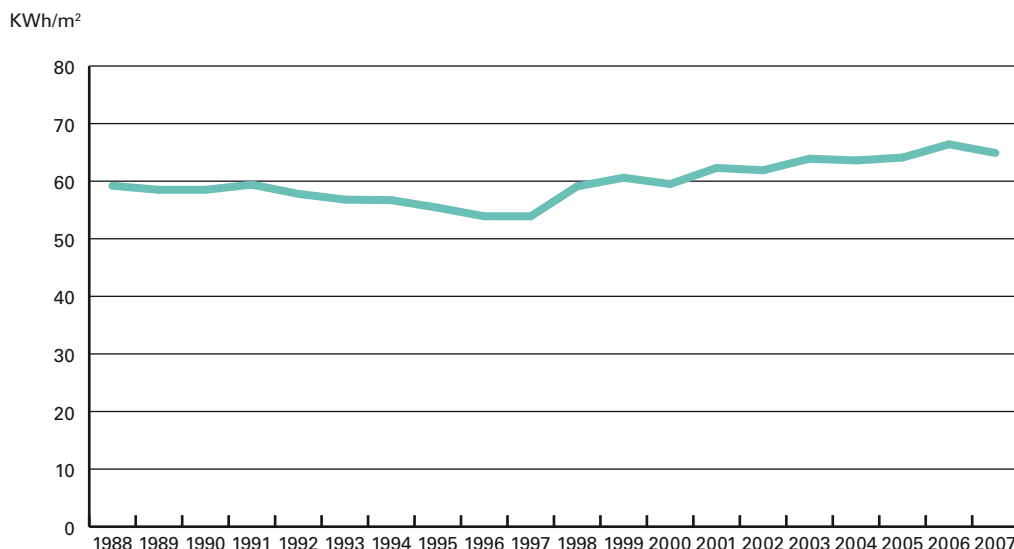
ensimmäinen suomalainen kestävän kehityksen tavoitein toteutettu asuinalue ja viime vuosien kansainvälisesti tunnetuin asuntorakentamiskohde Suomessa.

Helsingin Ekorakentamisen ohjelman laatiminen käynnistyi vuonna 2007 keväällä ja se valmistui aikataulussaan luonnosvaiheeseen vuoden 2007 loppuun mennessä.

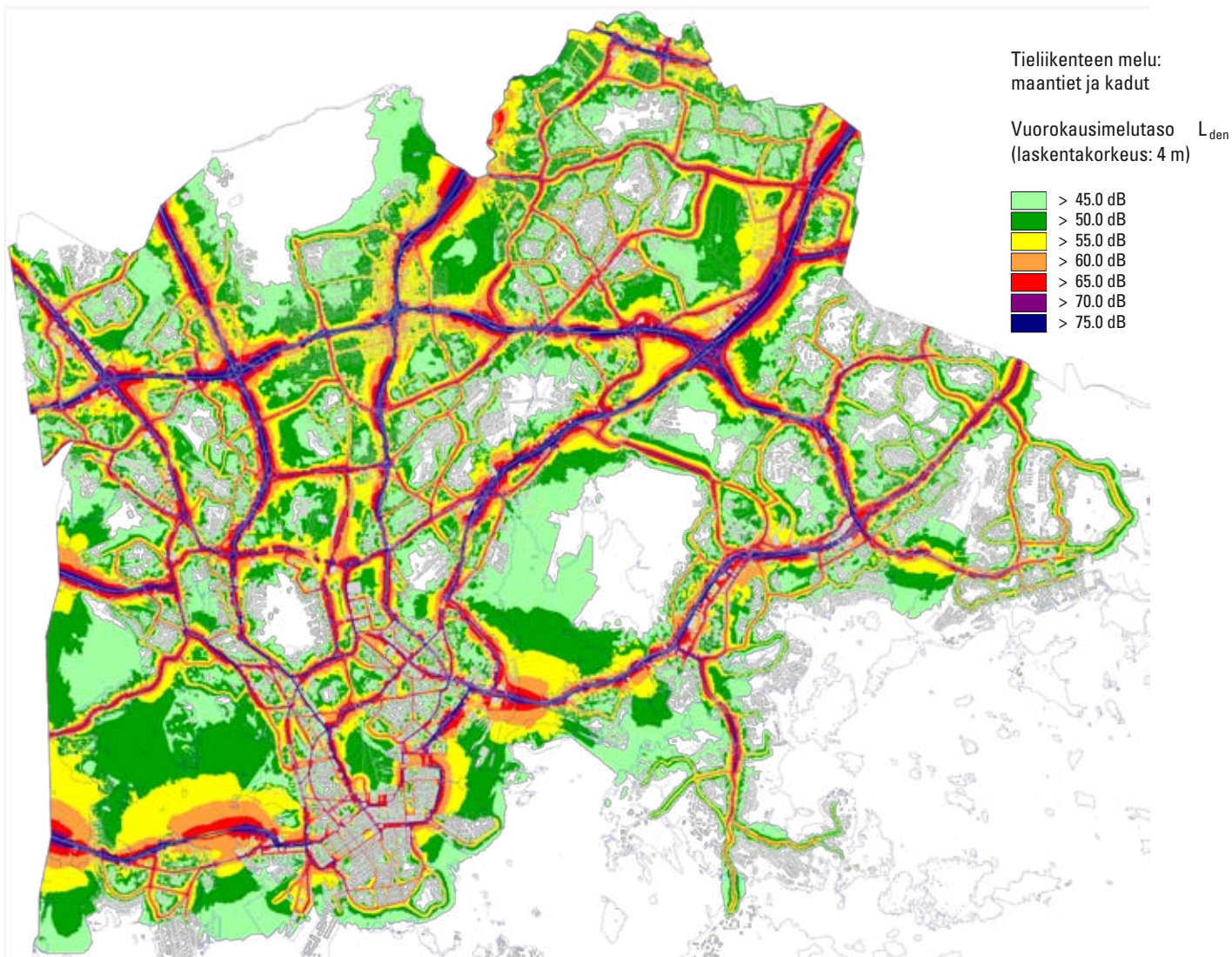
Pilaantunutta maaperää kunnostettiin vuonna 2007 yhteensä 53 kohteessa. Vuoden mittavimmat puhdistustyöt tehtiin Musiikkitalon tontilla ja asuinkäyttöön muutettavilla Viikimäen entisellä ampumarata-alueella ja Pasilan entisellä konepaja-alueella sekä Salmisaarella ja Toukorannassa.

Luonnonsuojelussa tehtiin aktiivisesti ohjelmatyötä. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma ja luonnonsuojeluohjelma valmistuivat lausuntovaiheeseen ja pienvesiohjelma hyväksyttiin yleisten töiden lautakunnassa lokakuussa 2007. Luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat laadittiin vuoden aikana Haltialan aarnialueelle, Ruutinkoskelle, Pitkäkoskelle sekä Niskalan arboretumille.

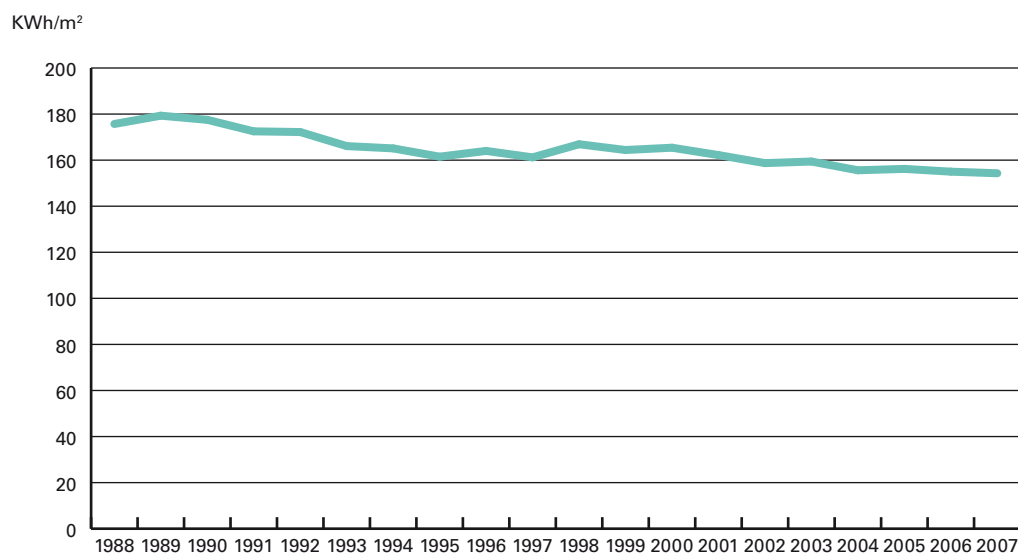
Sähkön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/m²)



Helsingin tie- ja katuverkon melualueet



Lämmön sääkorjattu ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/m²)



Toiminnan kuormitus ja ekotehokkuus

Puhdistetun jäteveden ja meriveden lämpöenergiaa kaukolämmön ja -jäähdytyksen tuotannossa hyödyntävä Katri Valan lämpö- ja jäähdytyslaitos saatiin vuonna 2007 hyvin tuotantoon. Laitos tuottaa kaukolämpöä 90 MW:n teholla ja kaukojäähdytystä 60 MW:n teholla. Sen hiilidioksidipäästöt ovat 80 % pienemmät kuin vaihtoehtoisissa tuotantoratkaisuissa. Suomen kuntatekniikan yhdistys valitsikin laitoksen Vuoden Kuntatekniikan Saavutukseksi esimerkillisenä kestävä kehityksen hankkeena.

Helsingin kaupungin ja kauppa- ja teollisuusministeriön (nyk. TEM) välinen energiatehokkuussopimus allekirjoitettiin joulukuussa 2007 ja sillä pyritään energiatehokkuuden parantamiseen sekä uusiutuvan energian käytön edistämiseen. Myös Helsingin Energia on solminut vastaavan sopimuksen, jossa se sitoutuu oman energiankäytön tehostamisen lisäksi edistämään asiakkaiden energiansäästöä.

Vuoden 2007 loppuun asti voimassa olleen aieman sopimuksen tavoitteet toteutuivat, sillä lämmön ominaiskulutus oli vuoteen 2007 mennessä vähentynyt 4,9 %, ja sähkön ominaiskulutus kääntyi vuonna 2007 laskuun (kuviot ed. aukeamalla). Tavoitteita oli asetettu myös kulutusseurannan kattavuudelle sekä energiakatselmoinneille. Vuoden 2007 lopussa kuuksittaisen kulutusseurannan kattavuus oli 90 % ja

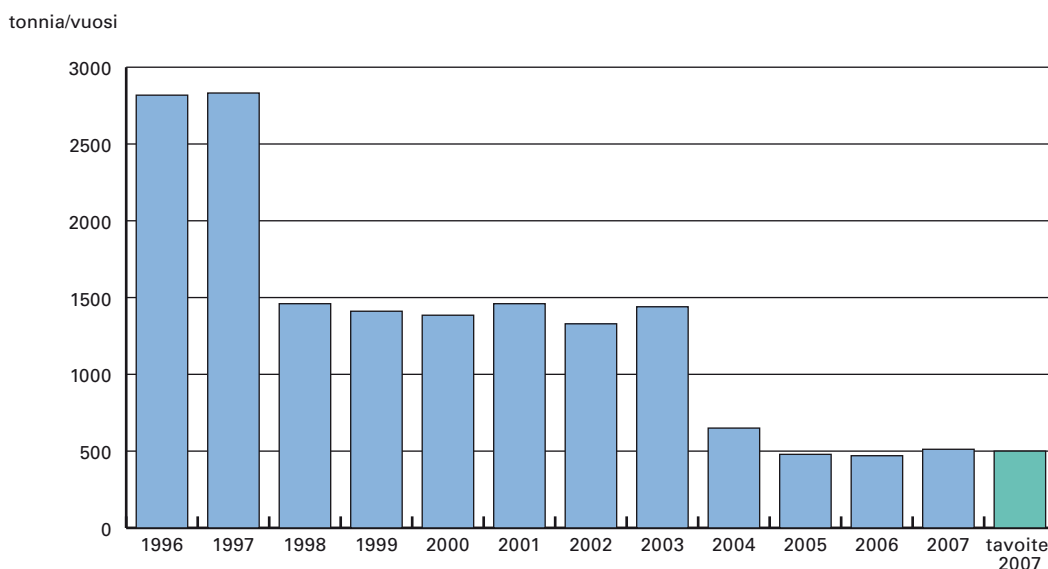
katselmuksia oli tehty ja raportoitu 80 %:ssa kiinteistöistä, tavoitteiden mukaisesti molemmat.

Vuoden 2007 jätevesien aiheuttama kuormitus säilyi edelleen alhaisena ja vaatimusten mukaisena. Fosforin osalta saavutettiin Viikinmäen puhdistamolla kaikkien aikojen paras puhdistustulos, typen osalta tulos hieman heikkeni, eikä talousarvion sitova toiminnallinen tavoite aivan toteutunut. Vuonna 2007 fosforinpoiston osalta saavutettiin 97 % puhdistusteho, orgaanisten aineiden osalta 97 % ja typen osalta 88 % puhdistusteho.

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa vastaanotettiin vuonna 2007 yhteensä 563 400 tonnia jätettä, mikä on 10 % enemmän kuin edellisvuonna. Eniten kasvua oli hyödynnettävässä rakennusjätteessä, jota vastaanotettiin 143 000 tonnia. Loppusijoitettavan sekajätteen määrä taas väheni hieman, ja sitä kertyi kaikkiaan 283 200 tonnia. Hyödynnettävän biojätteen määrä kasvoi edellisvuosien tapaan.

Kotitalouksien pienille jätekuormille tarkoitettujen Sortti-asemien asiakasmäärä kasvoi 12 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Myös hyötyjätteiden aluekeräysjärjestelmän uudistamisesta sovittiin YTV:n ja alueen kaupunkien kanssa. Helsingin kaupunki hyväksyi vuonna 2007 keräyssastiamallit, mutta rakentamisessa Helsingin vuoro on vasta Espoon ja Vantaan jälkeen.

Helsingin Veden mereen johdetun jäteveden typpipäästöt (tn/a)



Liikenne ja liikenteen vaikutukset

Helsingin autokanta kasvoi edellisvuodesta prosentin, ja autoja on nyt yli kolmannes enemmän kuin vuonna 1994. Vuoden 2007 syksyllä liikennettä oli Helsingin pääkatuverkossa vajaa prosentti enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Muutaman aiemman vuoden tapaan keskustan liikenne jopa väheni hieman, kun kaupungin rajan ja poikittaislinjojen liikenne taas kasvoi 1-2%.

Vuonna 2007 tehtiin 219,9 miljoonaa kaupungin sisäistä joukkoliikenteen matkaa, mikä on hieman enemmän kuin edellisvuonna. Joukkoliikenteen osuus (70,44 %) syksyn 2007 arki-aamuliikenteessä keskustaan oli lähes sama kuin vuotta aiemmin.

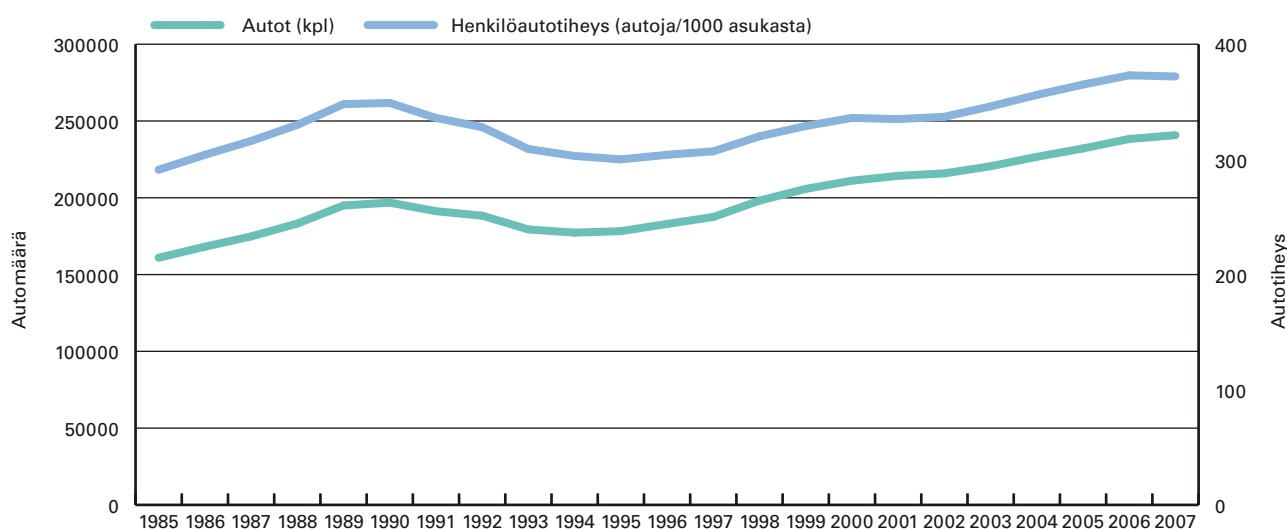
Ilmanlaadun kannalta vuosi 2007 oli hieman tavanomaista parempi. Hengitettävien hiukkasten raja-arvo ei ylittynyt, sillä kevään katupölykausi oli aikainen ja lyhyt leudon talven sekä varhaisen kevään vuoksi. Liikenteen päästöjen seurauksena ylittyi kuitenkin typpidioksidin raja-arvo ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) Mannerheimintien mittaus-

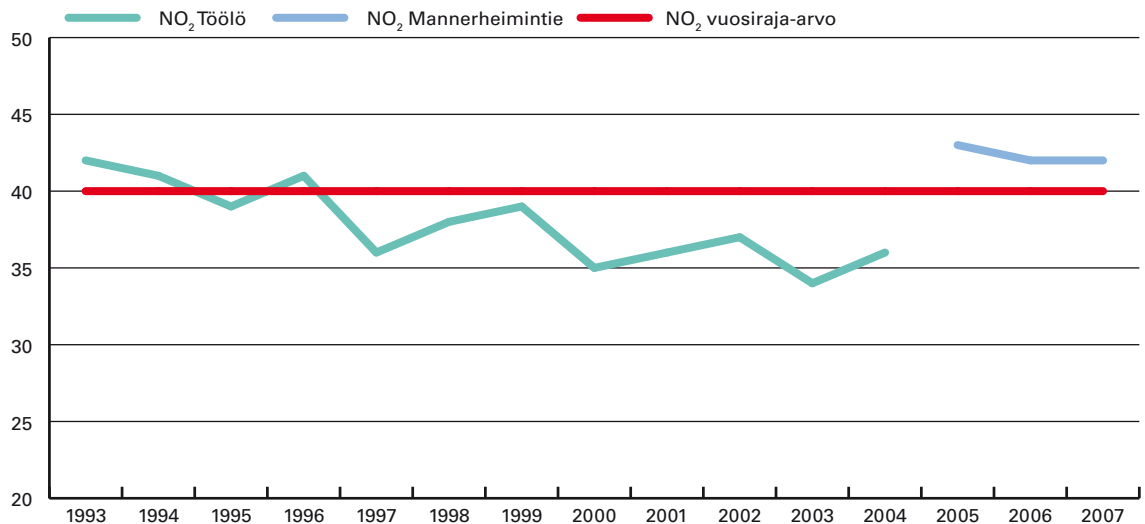
asemalla. Ilmanlaatuasetuksen voimaan tulon jälkeen raja-arvo on ylittynyt myös vuosina 2005 ja 2006. Vuoden 2007 aikana valmisteltiin Helsingin ilmansuojelun toimintaohjelmaa, joka koostuu pitkäntähtäimen toimista ilman epäpuhtauspitoisuuksien alentamiseksi.

EU:n ympäristömeludirektiivin mukainen Helsingin kaupungin meluselvitys valmistui kesäkuussa 2007. Sen mukaan merkittävin meluhaittojen aiheuttaja on tie- ja katuliikenne, jonka vuorokausimelutason L_{den} yli 55 dB meluvyöhykkeillä asuu 237 500 helsinkiläistä. Raideliikenteen melun vastaavilla vyöhykkeillä asukkaita on 69 800 (rautatiet, metro ja raitiotiet). Meluselvityksen valmistumisen jälkeen aloitettiin ympäristömeludirektiivin mukaisen meluntorjunnan toimintasuunnitelman valmistelu.

Helsingin alueelle sijoittuvia maanteiden meluntorjuntakohteita ei ole toteutettu pääkaupunkiseudun pääteiden meluntorjuntaohjelman 2005–2025 mukaisesti, koska Tiehallinnolla ei ole ollut rahoitusta hankkeisiin.

Helsingin autokannan kehitys



Typpidioksidin (NO₂) vuosikeskiarvot Töölön ja Mannerheimintien mittausasemilla

Hankinnat, ympäristökasvatus, ympäristöriskit

Vuonna 2007 ympäristökriteereitä käytettiin luottamuksellisen materiaalin tuhoamisen kilpailutuksessa, kopiopalveluiden kilpailutuksessa sekä pesu- ja puhdistusaineiden ja henkilökohtaisen hygienian ja desinfektion kilpailutuksessa. Hankintakeskus valmisti projektia, jossa selvitetään kestävä kehityksen huomioon ottamista kaupungin yhteishankinnoissa.

Kaupungin paperinsäästöviikkoa vietettiin syksyllä 2007. Viikon aikana levitettiin monin keinoin tietoa paperinsäästön mahdollisuuksista ja hyvistä käytännöistä; mm. palkittiin seitsemän paperinsäästöaloitetta. Viikko huipentui paperitomaan päivään 12. lokakuuta.

Harakan, Gardenian Töyhtöhyypän sekä Nuorten Luontotalon luontokouluissa kävi vuonna 2007 yhteensä noin 6 230 koululaista. Ympäristökeskus ja Gardenia järjestivät yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa 38 opastettua luontoretkeä Helsingin lähiluontoon ja niille osallistui yli 1 391 retkeläistä, keskimäärin 37 henkeä/retki.

Helsingissä tapahtui vuonna 2007 379 öljyvahinkoa, kun vuosien 2004-2006 keskiarvo on 273. Vaarallisten aineiden aiheuttamia onnettomuuksia oli 23, edellisten vuosien keskiarvon ollessa 37. Vuonna 2007 Helsingin vesialueella tai lähitöillä sattui kaksi alusöljyonnettomuutta sekä kaksi ”läheltä piti”-onnettomuutta, joissa mereen ei päässyt öljyä. Ympäristökeskus on kartoittanut kaupungin riskienhallinnan koordinaatiotyöryhmälle mm. ympäristöriskien hallintaan liittyviä vastuuta ja tehtäviä.

Ympäristötalouden tunnusluvut 2006 (1000 e)		2007	2006
Ympäristötuotot	yht.	70 234	70 111
		10 532	
Ilmansuojelu		53 049	9 743
Vesiensojelu		4164	54 654
Jätehuolto		44	2 895
Luonnonsuojelu		0	3
Muut			
Ympäristöhallinto		238	539
Ympäristökoulutus ja -kasvatus		1694	1 586
Ekotehokkuutta parantava toiminta		175	334
Yleisten alueiden puhtaanapito		338	357
Osuus kaupungin toimintatuloista Euroa/asukas		4,7 %	4,7 %
		124	124
Ympäristökulut	yht.	96 416	95 355
Ilmansuojelu		11 500	14 755
Vesiensojelu		30 820	28 162
Jätehuolto		6 511	6 614
Maaperänsuojelu		2 497	1 659
Meluntorjunta		379	413
Luonnonsuojelu		2 275	2 236
Muut			
Ympäristöhallinto		4 152	4 066
Ympäristökoulutus ja -kasvatus		1 098	1 322
Ekotehokkuutta parantava toiminta		554	652
Ympäristöjohtaminen		2 388	1 670
Yleisten alueiden puhtaanapito		7 033	7 135
Ympäristöperustaiset verot ja veroluontoiset maksut		27 209	26 671
Ympäristöinvestoinnit	yht.	39 297	30 793
Ilmansuojelu		216	909
Vesiensojelu		19 198	4 825
Jätehuolto		449	671
Maaperänsuojelu		12 605	13 452
Meluntorjunta		891	2 152
Luonnonsuojelu		129	409
Muut			
Ekotehokkuutta parantava toiminta		5 309	3 035
Yleisten alueiden puhtaanapito		500	19

Ympäristötalous

Helsingin yhteenlasketut ympäristökulut (poistot mukaan lukien) vuodelta 2007 olivat hallintokuntien ilmoitusten perusteella 96,4 miljoonaa euroa, joka oli 2,7 % kaupungin kaikista toimintakuluista (3 538 milj. €). Suurimmat kuluerät olivat ympäristöperusteiset sähkö- ja polttoaineverot sekä jätevesien puhdistuksen aiheuttamat kulut.

Hallintokuntien ilmoittamat vuoden 2007 ympäristötuotot olivat yhteensä 70 miljoonaa euroa, joka oli 4,7 % kaupungin kaikista toimintatuotoista (1 478 milj. €). Suurimmat tuotot tulivat jätevesimaksuista (75 % kaikista ympäristötuotoista).

Kaupungin vuoden 2007 ympäristöinvestoinnit olivat 39,3 miljoonaa euroa hallintokuntien ilmoitusten mukaan. Investointeja tehtiin noin 8,5 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisvuonna.

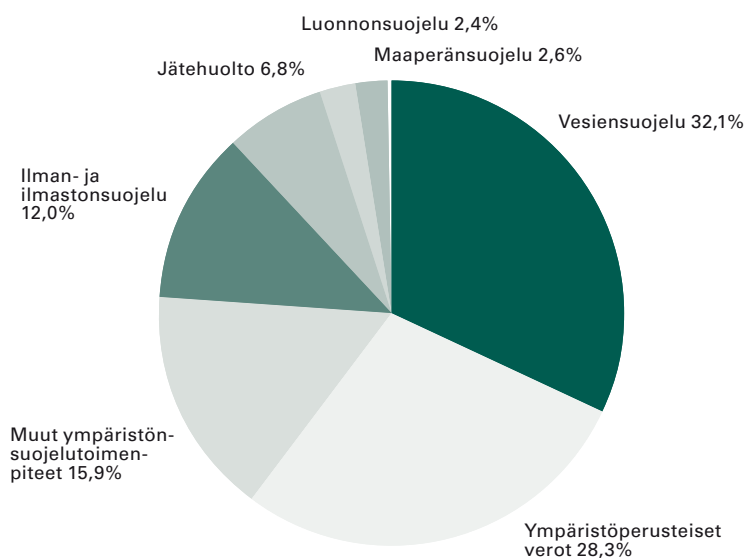
Merkittävimmät investoinnit tehtiin viemäriverkoston laajentamiseen ja saneeraamiseen sekä pilaantuneiden maiden puhdistukseen.

Kaupunki laatii vuosittain suunnitelman, jossa esitetään kiireellisimpien pilaantuneiden alueiden kunnostuskohteiden rahoitus viideksi vuodeksi eteenpäin. Suunnitelman mukaisesti on budjetoitu vuosittain 10-15 miljoonaa euroa kiinteistöviraston ja rakennusviraston talousarvioon.

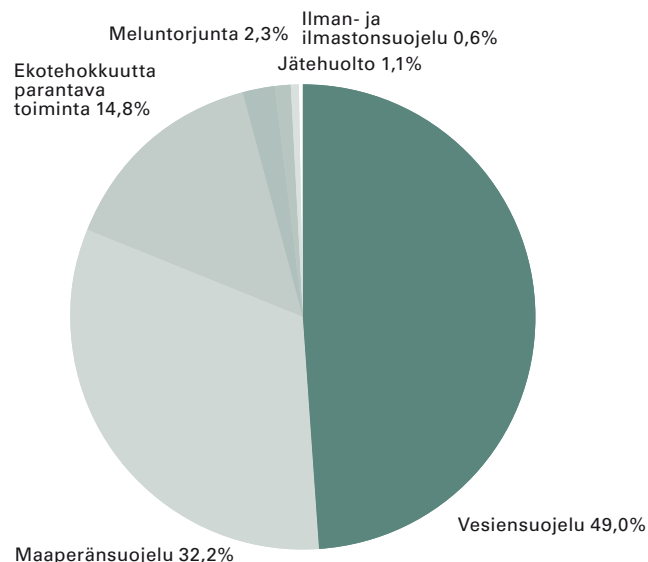
Myllypuron vanhan kaatopaikan kunnostamiseksi on tehty pakollinen varaus, samoin kuin Hanasaaren A-voimalaitoksen alueen uuteen käyttöön ottamiseen liittyvään ympäristövastuuseen. Helsingin Vesi on esittänyt tilinpäätöksensä liiteosassa 3,4 miljoonan euron ehdollisen ympäristövelan, joka koskee Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen sakka-aldien ja maanpäällisen öljysäiliön pilaamia maa-aineksia. ■

Ympäristökäyttökulujen ja -investointien jakautuminen 2007

Ympäristökäyttökulut



Ympäristöinvestoinnit





YMPÄRISTÖRAPORTTI 2007 tiivistelmä
Helsingin kaupungin hallintokeskuksen julkaisuja

Yhteystiedot
Camilla v. Bonsdorff, puh. (09) 310 31583
Markus Lukin, puh. (09) 310 31606
Helsingin kaupungin ympäristökeskus
s-posti: ymparistoraportti@hel.fi

Avainsanat: ympäristöraportointi,
ympäristöjohtaminen, ympäristötalous
Ulkoasu: Tommi Luhtanen, Vihreä Peto Oy
Kuvat: Helsingin kaupungin kuvapankki,
Markus Lukin

Painovuosi 2008
Painosmäärä 1300 kpl
Paino: Frenckellin kirjapaino Oy
ISSN 1976-475X
ISBN 978-952-223-176-5

Helsingin ekologisen kestävyysindikaattorit (kuuden kaupungin yhteiset*)

Indikaattori	2007	2006
Kasvihuonekaasupäästöt, t/as/a	6,1	6,3
Asemakaava-alueelle rakennettujen rakennusten ja asuntojen osuus	100%	100%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus maa-alasta	3,7%	3,7%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus kokonaispinta-alasta	0,9%	0,9%
Yhdyskunnan sähkön kulutus, kWh/as/a	8014	8026
Yhdyskunnan veden kulutus, l/as/a	258	256
Kaukolämmön kattavuus lämmöntarpeesta	93%	93%
Lämmön ominaiskulutus kaupungin omistamissa kiinteistöissä, kWh/r-m ²	154,3	155,0
Sähkön ominaiskulutus kaupungin omistamissa kiinteistöissä, kWh/r- m ²	64,9	66,4
Yhdyskunnan ilmanlaatu, PM ₁₀ vuorokausiraja-arvotason ylitykset (35 sallittua)	Mannerheimintie 33	Mannerheimintie 37
Typidioksidin vuosikeskiarvo, Mannerheimintie (raja-arvo 40 µg/m ³)	33	42
Yhdyskunnan jätevesikuormitus, fosfori, g/as/vrk	0,08	0,09
Yhdyskunnan jätevesikuormitus, typpi, g/as/vrk	1,9	1,7
Yhdyskunnan jätevesikuormitus, BHK ₅ , g/as/vrk	2,6	2,5
Loppusijoitettavan (Ämmässuo) yhdyskuntajätteen määrä, kg/as/a	352	376
Hyödynnetyn jätteen määrä, biojäte, kg/as/a	33,7	33,3
Autoistuminen, henkilöautoja/1000 as	372	373
Joukkoliikenteen matkustajamäärä/as/vrk	1,06	1,06
Pyörätieverkosto, m/as	2,0	2,0
Kopiopaperin kulutus kaupungin virastoissa ja laitoksissa, A4-arkkia/työntekijä/vuosi	3625	3681
Vihreä lippu -koulut ja päiväkodit	16	15
Kaupungin järjestämään ympäristökasvatukseen osallistuminen, osuus helsinkiläisistä	3,4	6,8

* Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu